

IZVEŠTAJ O RADU FONDA ZA EKOLOGIJU OPŠTINE OBRENOVAC ZA 2002 GODINU

I Organizacija

Fond za ekologiju opštine Obrenovac (u daljem tekstu: Fond) formiran je 1991. godine na osnovu odredaba "Zakona o plaćanju i usmeravanju sredstava naknade za korišćenje dobara od opšteg interesa u proizvodnji električne energije i proizvodnje nafte i gasa" (u daljem tekstu Zakon), Sl. list SRS br. 16/90. Po tom Zakonu jedini finansijer Fonda je TENT.

Od početka 2002 godine (od 14.12.01.) Fond raspolaže odličnim poslovnim prostorom u ul. Beogradskog Bataljona br. 8b i svom neophodnom opremom za rad, kako je to planom rada predviđeno.

Poslovni prostor Fonda koriste još Služba za zaštitu životne sredine SO, Ekološko društvo Grabovac-Obrenovac, RK Radnički i Crveni krst iz Obrenovca. Povremeno i po potrebi prostorije koriste i druge organizacije za sastanke, prezentacije, izložbe i si..

U Fondu za ekologiju opštine Obrenovac stalno radi samo direktor i to kao volonter. Krajem 2002 godine započeta je izrada dokumenata koji su neophodni da bi Fond konačno bio formiran prema potrebama koje su iskazane u prethodnom periodu:

- Pravilnik o radu
- Pravilnik o sistematizaciji radnih mesta
- Pravilnik o zaštiti na radu
- Pravilnik za rešavanje stambenih potreba zaposlenih lica u Fondu

Tokom 2002. godine dobar deo stručne pomoći i stručnih poslova obavljali su inženjeri iz Službe za zaštitu životne sredine (tehnolog, šumar i agronom, svi dipl. inž.) sa kojima je ostvarena odlična saradnja.

Pravne poslove i savete za potrebe Fonda pružaju pravnice iz JP za izgradnju, a ekonomske, računovodstvene i finansijske poslove za Fond obavlja preduzeće "Aleph" Miloša Drenjanina. Stalno je angažovana higijeničarka preko omladinske zadruge i to na 3h/dan.

Za sve ostale stručne poslove Fond angažuje odgovarajuće stručnjake bilo pojedinačno, bilo u timovima.

II Plan rada sa potrebnim sredstvima

Kreiranje plana rada Fonda za 2002 godinu je prošlo sledeću proceduru:

- na IX sednici UO Fonda od 27-12-01 razmatran je predlog plana rada sa finansijskim za 2002 godinu i na njega su stavljene određene primedbe
- Na sednici IO SO Obrenovac od 31-januara-2002 razmatran je predlog plana rada za 2002 godinu, stavljene su određene primedbe i formirana je komisija za dogovor oko amandmana na plan rada Fonda
- Dana 05-februara-2002. godine komisija u sastavu Aleksandar Popović,

predsednik UO Fonda, Jelena Tucaković, podpredsednik UO Fonda, Vladimir Stamenović, direktor Fonda, Svetozar Dobrašinović, predsednik IO SO, Branko Petković, član IO SO, Nebojša Čeran, član IO SO, Goran Đerić, član IO SO, Mića Mijajlović, član IO SO se sastala i utvrdila amandmane na plan

- IO S O je na narednoj sednici usvojio predlog plana rada Fonda za 2002. godinu
- Skupština opštine je na svojoj sednici od 26-02-2002. godine usvojila konačnu verziju plana rada Fonda za 2002. godinu. Na istoj sednici, usvojeni su planovi suzbijanja komaraca, krpelja i deratizacije za 2002 godinu.

III Rad Fonda tokom 2002 godine

U principu rad Fonda u 2002 godini se odvijao na nekoliko glavnih pravaca:

- Pribavljanje finansijskih sredstava,
- objavljivanje konkursa za dodelu sredstava, kao i realizacija istih,
- klimatski oporavak dece,
- komunalna zoohigijena,
- sprovođenje ostalih planom predviđenih aktivnosti,
- ostali poslovi.

U daljem tekstu daćemo objašnjenja za svaku stavku.

PRIBAVLJANJE FINANSIJSKIH SREDSTAVA

Obzirom da je TENT, odnosno, EPS veliki dužnik i obveznik Fonda, početkom godine započeti su razgovori kako bi se bar delimično rešio problem kontinuiranog priliva rente u Fond. Nakon informacije ministru energetike (bivšem) i direktorijumu EPS i TENT od 24.01.02. godine, došlo je do potpisivanja „Protokola o regulisanju plaćanja naknade za neobnovljene prirodne resurse i delu zaostalog duga,,. Protokol je potpisan od strane TENT i Fonda, a njime je garantovana isplata rente u visini od 2.500.000 dinara mesečno do meseca Juna kada bi se ponovo pristupilo novom dogovoru.

Protokol je funkcionisao do meseca maja od kada ponovo počinje rasprava oko isplate rente, a samim tim i nemogućnost izvršavanja planom predviđenih i započetih poslova. Sredstva su pristizala neredovno i u znatno manjem obimu od predviđenih, a daleko manjem od zakonski obaveznih.

I pored nebrojenih dopisa i upozorenja, odgovorni ljudi u elektroprivredi (počev od nove ministarke, preko generalnog i ostalih direktora EPS) su se uporno oglašavali o zakonsku obavezu plaćanja rente i time direktno oštetili stanovnike opštine Obrenovac. Potpuno je nejasno ponašanje upravnih odbora TENT i EPS koji bi morali da reaguju na nepoštovanje zakonskih obaveza.

Krajem meseca oktobra i početkom novembra o stanju su ponovo obavešteni svi odgovorni, uključujući i članove upravnih odbora EPS i TENT.

Dana 03.12.2002. godine, prilikom dolaska ministra za rudarstvo i energetiku u radnu posetu SO Obrenovac, dogovorili smo se da se formira grupa u kojoj su Darko Dimitrijević, Vladimir Stamenović i finansijski direktor EPS, koja bi trebalo da nađe rešenje po pitanju duga EPS prema Fondu.

Dug TENT je na kraju 2002 godine, sa zakonskom kamatom do 31.08.02. iznosi 88.834.728,02 dinara

KONKURSI ZA DODELU SREDSTAVA

Nakon potpisivanja Protokola, objavljen je Konkurs za dodelu sredstava.

Radi jasnoće da recimo da je po Zakonu osnovni uslov za učešće na konkursima da korisnici podnesu plan i program rada i utroška sredstava, kao i visinu potrebnih sredstava. Ako im se sredstva dodele, dužni su da nakon 6 meseci izveste o načinu upotrebe sredstava. Sva ova i ostala pitanja su regulisana međusobnim ugovorima.

Odlukom Upravnog odbora Fonda od 27-03-2002. godine, UO Fonda za ekologiju opštine Obrenovac raspisao je Konkurs za dodelu sredstava od naknade za korišćenje dobara od opšteg interesa u proizvodnji električne energije, prema planu rada Fonda za ekologiju opštine Obrenovac za 2002. godinu, za finansiranje programa nevladinih ekoloških organizacija koje deluju na području opštine Obrenovac, i najneophodnijih potreba sportskih, kulturnih i humanitarnih organizacija koje rade sa decom do 15 godina starosti, a u cilju podizanja zdravstvenog stanja najmlađe populacije.

Komisija UO Fonda je pregledala sve zahteve, a UO Fonda je doneo odluku o dodeli sredstava.

Sredstva su dodeljena sledećim organizacijama:

Po pitanju sporta:

Odluka UO Fonda je da se sredstva dodele Komisiji za sport IO SO koja ima razrađene kriterijume za raspodelu dodeljenih sredstava kojima će biti obuhvaćeni i zahtevi k lubova koji su se javili na konkurs Fonda. Jedini uslov je da se sredstva upotrebe strogo namenski za decu do 15 godina starosti.

Po pitanju kulture:

Odluka UO Fonda je da se prihvati zahtev i program komisije za kulturu IO SO i dodele sredstva pri čemu će ista uzeti u obzir pristigle zahteve na konkurs Fonda i ostale zahteve koje inače dobija i raspodeliti sredstva po postojećim kriterijumima.

Prijave na konkurs NVO:

- Crveni krst Obrenovac
- Lovačko udruženje Obrenovac
- Društvo za zaštitu životinja
- Društvo TESLA za stazu zdravlja.
- Udruženje ribolovaca „Kolubara,,
- Udruženje ljubitelja Zabrana
- Institut za multidisciplinarnu studiju univerziteta u Beogradu za toksikološku kartu.

Zahtevi za humanitarnu pomoć:

Odluka UO Fonda je da dodeli sredstva Komisiji za prijem građana i dodelu jednokratne humanitarne pomoći IO SO isključivo za pomoć deci do 15 godina starosti i Kolu srpskih sestara.

Ostali zahtevi:

- Gimnazija Obrenovac za nabavku mikroskopa i pribora za rad eko-biološkog

kabineta

- OŠ Posavski partizani za svoj program ekoloških događanja tokom ove godine
- MZ Brović za ručnu pumpu za vodu kod groblja
- MZ Krtinska - prihvaćen je zahtev za izgradnju sportskog terena u školskom dvorištu (po ovom pitanju je već doneta odluka UO Fonda)
- JP za informisanje:
 - škola plivanja za predškolce
 - škola plivanja za školce
 - rekreativno plivanje
 - program u hali sportova
- III školski čas (plivanje u zatvorenom bazenu) za mesece februar, mart i april 2003 godine.
- Kajak-kanu klub Zabrežje za letnju školu kajaka.

Sa svim učesnicima konkursa kojima su dodeljena sredstva su potpisani ugovori, osim sa Udruženjem ljubitelja Zabrana (nije dostavljena specifikacija troškova) i MZ Krtinska (nedostatak sredstava u Fondu).

Svi korisnici sredstava su dostavili izveštaje o načinu i visini utrošenih sredstava, kako je to ugovorom bilo predviđeno. Prema tim izveštajima sredstva su utrošena namenski.

KLIMATSKI OPORAVAK DECE U 2002 GODINI

Klimatski oporavak dece koja imaju problema sa zdravljem smatramo najsvetlijom tačkom u radu Fonda. U 2002. godini deca su koristila oporavak u 9 termina, sve u prvoj polovini godine. U drugoj polovini 2002. godine deca nisu koristila klimatski oporavak zbog nedostatka sredstava u Fondu, odnosno, zbog izostanka redovne uplate rente od strane TENT.

U toku 2002 godine deca su koristila kapacitete Centra 25 maj na Divčibarama (jedna smena u januaru) i Centra dečijih letovališta Beograd u Aranđelovcu, Goču i Rudniku. Jedna grupa dece je koristila kapacitete Recreatoursa u Čanju.

Izbor lokacija i odmarališta je izvršila komisija Fonda koju su sačinjavali članovi iz Fonda, Doma zdravlja i predškolske ustanove, a prema dogovoru sa sastanka u predsedništvu SO Obrenovac od 14-01-02.

Posao oko izbora dece i pratećeg medicinskog i vaspitačkog osoblja, jer uz svaku grupu je išla i ekipa medicinskih sestara, lekar i vaspitači, ugovoren je sa Domom zdravlja i Predškolskom ustanovom Perka Vićentijević, a broj je zavisio od broja dece u grupi. Pri tome se osim zdravstvenih i socijalnih pokazatelja vodilo računa i o teritorijalnoj raspodeli kako bi oporavak koristila deca sa cele teritorije SO Obrenovac.

U sledećoj tabeli se vide mesta odakle su deca išla na oporavak, a pri tome treba imati u vidu da u redu „SO Obrenovac“ su brojevi koji obuhvataju decu sa raznih delova teritorije opštine, a ne samo iz samog grada.

Mesto	Divčibare	Rudnik	Arandelovac	Goč	Čanj
Barič		35			
Ljubinić		9			
Grabovac, Dren, Stubline		16			
Urovci			28		
Skela			33		
Ušće		35			
Invalidna lica			17		
SO Obrenovac	77	57	107		42
Draževac, Mislođin, Anište				66	
Ukupno 522 dece	77	152	185	66	42

Ukupno klimatski oporavak je koristilo 522 dece.

Za potrebe dece Fond je kupio potrebnu količinu lekova i omogućio korišćenje službenog mobilnog telefona, gde je to bilo moguće, kako bi roditelji mogli u svakom trenutku da se informišu o stanju svoje dece.

Školska i predškolska deca borave u odmaralištima po 10 dana, po preporuci medicinskog i vaspitačkog osoblja. Nakon povratka podnošeni su pismeni izveštaji lekara i vaspitača o tome kako je oporavak protekao. Rezultati su apsolutno pozitivni u svakom pogledu. Obzirom na to i na insistiranje mnogih roditelja direktor i UO Fonda će učiniti sve da se sa ovom praksom nastavi. Prava je šteta što sa ovim poslom nije nastavljeno i u drugoj polovini 2002. godine.

Osim gore navedenog, u organizaciji Fonda na klimatskom oporavku je bila grupa telesno invalidnih lica sa pratećim medicinskim osobljem iz Doma zdravlja.

Napominjemo da je klimatski oporavak za svu navedenu decu bio potpuno besplatan. Sve troškove boravka i prevoza i pratećeg osoblja snosio je Fond.

KOMUNALNA ZOOHIGIJENA

Pod terminom "komunalna zoohigijena" podrazumevaju se poslovi vezani za dezinsekciju, deratizaciju, uklanjanje pasa i mačaka litalica i sl.. To su inače jako skupi poslovi, pa je potrebno dosta sredstava za tu namenu.

Deratizacija

Sistematska deratizacija cele opštine je vrlo važan i skup posao, pa ćemo se posebno osvrnuti na izvršenje u toku 2002 godine.

Obzirom da je na teritoriji naše opštine prošle zime bilo slučajeva oboljenja od trihineloze, bilo je jako važno da se i u 2002 godini nastavi posao sistematske deratizacije na području cele opštine. Obuhvaćen je grad sa velikim javnim površinama (parkovi, pijace, groblja), sva sela, oko 40 km kanala (od Zvečke ka Zabrežju) uključujući Kupinac, priobalje Save i Kolubare i kanalizaciona mreža.

Iskustvo sa ovim poslom iz 2001 godine (ranije sistematska deratizacija nije nikada rađena) je naložilo drugačiji pristup organizaciji i samom poslu. Zbog toga je 02.04.2002.godine u prostorijama Fonda za ekologiju održan sastanak sa predsednicima seoskih MZ opštine Obrenovac. Predsednici MZ upoznati su o vrsti otrova koji će se koristiti, o tome koliko je on opasan za domaće životinje i o vrsti protivotrova ukoliko dođe do neželjenih posledica.

Na sastanku su bili prisutni predstavnici sledećih mesnih zajednica: Veliko Polje,

Poljane, Skela, Belo Polje, Piroman- Brović, Ušće, Mislođin, Zabrežje, Trstenica, Draževac, Ljubinić, Grabovac, Barič, Baljevac, Jasenak i Dren.

U cilju što boljeg realizovanja programa deratizacije na ovom sastanku je zaključeno:

- da se napravi plan kretanja ekipa,
- da se odrede ljudi koji će pratiti ekipe, pomagati im u kretanju, beležiti adrese domaćinstava u ukojima je izvršena deratizacija, gde nije bilo nikoga, i ona koja nisu želela da se kod njih izvrši deratizacija.
- Ukoliko postoji problem nalaženja kontrolora, što je i rečeno od strane predsednika MZ Ljubinić, da se obavesti Fond, kako bi se na vreme prevazišao ovaj problem, a Fond angažovao potrebno ljudstvo.
- Da se otrov nikako ne ostavlja domaćinu, već da tehnička ekipa sama izvrši postavljanje mamaca.

Zaključci sa ovog sastanka su uglavnom realizovani stim što je Fond za kontrolu u Obrenovcu i Ljubiniću angažovao jednog komunalnog inspektora.

Smatramo da je prolećna deratizacija obavljena kvalitetno i prema planu i programu koji je usvojio i IO SO i Skupština.

Obzirom na finansijske probleme Fonda, jesenju deratizaciju nije bilo moguće obaviti. Da bi se problem prevazišao, o tome je razgovarano na IO SO gde je donet zaključak da se hitno razgovara sa direktorijumom TENT, kako bi se nastavila redovna isplata rente, što bi omogućilo obavljanje kako deratizacije tako i ostalih poslova Fonda. Razgovor je obavljen, ali bez materijalnih rezultata, tako da je UO Fonda doneo odluku da ne obavi jesenju akciju deratizacije. O tome je obavešten IO SO. Reakcije na to obaveštenje nije bilo.

Dezinsekcija

Pod dezinsekcijom, u našem slučaju, podrazumevamo uništavanje odraslih formi komaraca i krpelja.

Komarci

Za razliku od 2001 godine, u dogovoru sa Gradskim sekretarijatom za zaštitu životne sredine, 2002. godine Obrenovac je imao besplatne tretmane uništavanja odraslih formi komaraca. To je Fondu donelo ogromnu uštedu.

I dalje smo uključeni u rad Gradskog "Štaba za komarce" koji kao zvanično telo radi u okviru Gradskog sekretarijata za zaštitu životne sredine. Tu se dogovaraju svi poslovi vezani za uništavanje odraslih formi komaraca. Jedino šta smo morali da obezbedimo je stručna kontrola, te je u tu svrhu angažovan stručni tim u sastavu:

- Dr Ilija Perić,
- Prof. Dr Petar Vukša,
- Mr Petar Kljajić i
- Prof. Dr Milorad Šestović

Dakle, na Štabu za komarce je dogovarano kada će se akcije izvoditi, obzirom na vremenske uslove, a mi smo se dogovarali o površinama na teritoriji Obrenovca koje će se zaprašivati. Za ovu akciju vezani su mnogi detalji koji za ovaj izveštaj nisu toliko od značaja.

Ove godine su u Obrenovcu uspešno izvedene 3 akcije zaprašivanja komaraca preparatom ICON.

U prvoj akciji 05.06.02. godine prskano je sa 5 avona JAT po teritoriji od 10.000 ha. Istovremeno, sa zemlje je topovima tretiran Zabran. Meteorološki uslovi su bili

povoljni, a na kontrolnim mestima ocenjeno je da je tretman urađen kvalitetno, te da je postignuta efikasnost tretmana bila odlična na svim kontrolnim mestima.

U drugoj akciji 06.07.02. godine je izvršeno zaprašivanje na teritoriji od oko 9.400 ha. U zaprašivanju je učestvovalo 5 aviona i posebno, vozila u Zabranu. Kontrolna mesta su bila u Zabrežju, Skeli, Ušću, stadion, hotel, Jugopetrol, autobuska stanica i Veliko polje (kod bare). Meteorološki uslovi su bili povoljni, a na kontrolnim mestima ocenjeno je da je tretman urađen kvalitetno, te da je postignuta efikasnost tretmana bila odlična na svim kontrolnim mestima osim u Velikom polju.

Treća akcija je održana 04.09.02. godine. Tretman je rađen na 6.000 ha i vozilima po gradu i Zabranu. Meteorološki uslovi su bili povoljni, a na kontrolnim mestima ocenjeno je da je tretman urađen kvalitetno, te da je postignuta efikasnost tretmana bila odlična na svim kontrolnim mestima.

Za svaku akciju postoji izveštaj stručnog tima.

Napominjemo da se radi o vrlo skupim poslovima, te da je Fond svojim aktivnostima, odnosno, prebacivanjem ovog posla na grad, doneo opštini ogromne uštede. Primera radi otrov za jedno zaprašivanje 9000 ha košta oko 25.000 €, a usluge JAT-a oko 750.000 Din. U 2003 godini treba obnoviti razgovore sa gradom i utvrditi barem iste uslove za uništavanje komaraca koji su važili u 2002 godini.

Krpelji

Krpelji su insekti koji, ako su zaraženi, prenose lajmsku bolest. Obzirom da svi znamo da ih na našim terenima ima i da je bilo nekoliko slučajeva oboljenja, Fond se, kao i 2001 godine uključio u njihovo uništavanje.

Uništavanje krpelja je sprovedene prema usvojenom planu u dve akcije: prolećnoj i jesenjoj. Tretirane su površine na kojima su pronađeni zaraženi krpelji. Njihova brojnost je nakon tretmana svedena na minimum.

Prateći ekološko-meteorološke uslove povoljne za pojavu i razvoj krpelja, pretraga na njihovo prisustvo započeta je marta 2002. godine. Ovom prilikom je obrađen šumski kompleks Zabrana, nasip od kolubarskog mosta do šljunkare, staro gradsko groblje, vašarište i okolina, okolina hotela i Jozićeva koliba. Prisustvo krpelja je ustanovljeno samo u šumskom kompleksu. Od 12 prikupljenih jedinki krpelja 8 jedinki je pripadalo *Ixodes ricinus*-u, a 4 *Dermacentor reticulatus*-u. Sve jedinke *I. ricinus* pregledane su na prisustvo *B. burgdorferi* i u 2 (25%) je otkrivena borelija. Pretraga je nastavljena i u aprilu i maju. Zaražene jedinke krpelja su otkrivene u Zabranu, Jozićevoj kolibi, na nasipu i starom groblju.

Na osnovu prethodnih pretraga i ekoloških parametara očekivalo se povećano prisustvo krpelja što je nakon završenih pretraga i dokazano.

Sakupljeno je 165 jedinki krpelja, među kojima je bilo 22 *D. reticulatus* i 143 *I. ricinus*. Na osnovu dobijenih rezultata i infestiranosti krpelja u prethodnom mesecu, povećane izloženosti ljudi staništima krpelja, stekli su se uslovi za hemijski tretman.

Prolećna akcija sprovedena je 17, 18 i korektivna 22.05.02. godine po povoljnim meteorološkim uslovima.

Kontrola efekata tretmana je započeta 18.maja. Na lokalitetu oko hotela i bazena nije otkriveno prisustvo razvojnih formi krpelja i na lokalitetu Jozićeve kolibe. Na starom groblju Obrenovca otkriveno je prisustvo 2 jedinke *Ixodes ricinus* (stadijum lutke). U kontroli drugog dana, urađen je Zabran, nasip i vašarište. U Zabranu je otkriveno 6 jedinki krpelja i to: 41. *I. ricinus* (2 adulta, 2 lutke) i 2*D. reticulatus* (oba adulta). Na nasipu nije otkriveno prisustvo krpelja, ali je na staništu između vašarišta i nasipa otkriveno prisustvo 3 jedinke *I. ricinus* (sve lutke). O rezultatima efekata

izvešten je koordinator Visana i dat nalog za ispravku tretmana sa maršrutama na ovim lokalitetima. Zbog jakih u dara vetra i nestabilnog vremena ove i spravke nisu mogle odmah da se urade i realizovane su 22. maja.

Jesenja akcija sprovedena je 19.10.02. Nakon te akcije stručni tim je dao Zaključak i predlog mera.

Pojava iksodidnih krpelja ove godine je registrovana početkom marta, a suzbijanje koje je realizovano maja na teritoriji Obrenovca po navedenim lokalitetima doprinelo je uspešnoj redukciji krpelja i njihovom minimalnom održavanju na manjem broju lokaliteta u toku sezone aktivnosti.

U 2002. godini inficiranost krpelja *Borrelia burgdorferi* uzročnikom lajmske bolesti kretala se i do 25%.

U pogledu zastupljenosti vrsta, ove godine, na ovoj teritoriji se pored *Ixodes ricinus*-a, *Dermacentor reticulatus*-a otkriva i vrsta *Rhipicephalus sanguines*, koja je prijemčiva za kućne ljubimce i prenosi teška oboljenja - piroplazmoze. Ova vrsta je karakteristična za urbanu sredinu i može ne retko da infestira cele kuće i stanove, ukoliko je ljubimac donese iz prirode.

Mere koje su realizovane u ovoj i prethodnoj godini doprinose redukciji brojnosti krpelja i uspešnoj prevenciji od ubadanja i zaražavanja uzročnikom lajmske bolesti. Sa ovim merama treba nastaviti u obimu koji je odraz situacije na terenu i koga procenjuje prognozno-kontrolna služba: Na osnovu faunističkih i ekoloških istraživanja sprovedenih prethodnih godina, na teritoriji Obrenovca postoje povoljni uslovi za pojavu i održavanje iksodidnih krpelja i kruženja uzročnika lajmske bolesti između njih i ostalih članova životinjske zajednice.

Kao stručnog saradnika i neposrednog izvršioca angažovali smo Prof. dr Novicu Stajkovića, jednog od najvećih autoriteta u ovoj oblasti.

Psi i mačke lualice

Po pitanju uništavanja pasa i mačaka lualica u 2002 godini jako je malo urađeno. Ima više razloga za to. Za razliku od 2001 godine, kafilerija i prihvatilište u Ovči je proradilo. Međutim, nije još uvek jasno na koji način se naša opština može uključiti u kontinuiranu akciju havatanja pasa lualica. Alternativne metode u našoj opštini nisu prihvaćene, pa situacija u opštini, posebno u gradu, po ovom pitanju ostaje i dalje alarmantna.

Na ovom polju ozbiljniju aktivnost beležimo kod lovačkog udruženja Obrenovac. Njihovi članovi su u područjima opštine gde je to dozvoljeno, pored drugih štetočina, odstrelili 396 mačaka i 822 psa.

Osim toga, na inicijativu gradskog veterinarskog inspektora, radnici Veterinarske stanice „Beograd,, RJ Zoohigijena iz Ovče radili su na hvatanju pasa lualica 2 dana i uhvatili 17+26 pasa. To je, naravno, nedovoljno i hitno treba naći rešenje da se te aktivnosti obavljaju češće i u kontinuitetu.

U okviru svojih delatnosti Društvo za zaštitu životinja je započelo sterilizaciju pasa lualica, u cilju smanjenja njihove populacije. Popularizacija akcije je vršena putem propagandnog materijala i lokalnih medija.

Do sada je sterilisano 15 pasa lualica i to 10 mužjaka i 5 ženki. Svi psi su obeleženi crvenim gurnama (trakama) i tetovirani na unutrašnjosti levog uha, očišćeni od parazita i vraćeni na mesto ulova. Psi su fotografisani i evidentirani u posebnu evidenciju, koja će koristiti prilikom buduće vakcinacije protiv besnila, a koja se vrši svake godine.

U toku 2002 godine bilo je dosta razgovora oko planiranja azila za pse i mačke. Međutim, ispostavilo se da je to jako velika investicija kako u startu, tako i u kontinuitetu (lokacija, infrastruktura, ishrana, veterinarska nega, čuvari...), pa je ta ideja za sada neostvariva.

Ovom prilikom upozoravamo da je za sledeću, 2003 godinu, neophodno uspostaviti tesnu saradnju sa gradskim sekretarijatom za zaštitu životne sredine po ovom pitanju, jer su to poslovi od velikog opšteg interesa i ne smeju se prepuštati slučaju.

SPROVOĐENJE PLANOM PREDVIĐENIH AKTIVNOSTI

Ozelenjavanje (prolećna sezona)

Na osnovu velikog broja individualnih zahteva i uvidom u stanje postojećih drvoreda (u saradnji sa JKP) postalo je jasno da treba učiniti veliki korak u ozelenjavanju površina u raznim delovima opštine.

Fond je u saradnji sa Službom za zaštitu životne sredine na vreme izvršio sve pripreme radnje, nabavku i sadnju drveća u obimu koji do sada nije zabeležen u našoj opštini.

Obzirom da se radilo o velikom poslu bilo je angažovano dosta saradnika, fizičke radne snage i mehanizacija.

Posao je uspešno okončan, a lokacije, vrsta drveća i broj se vide u sledećoj tabeli:

Lokacija	Vrsta	Komada
Oko bazena	Američki crveni hrastovi i sibirski brestovi	20+17
Drvored do Zabrana	lipe	138
Zabranska šuma i forland	divlje voće, hrastovi lužnjaci i sibirski brestovi	108+50+33
Manastir u Grabovcu	lipe	99
Porta obrenovačke crkve	tuje, kedrovi, pačempresi i kleke	160+5+19+5
Porta crkve Urovci	lipe, ginko, crveni hrast, likvidambari, omorike, pačempresi, tise, lovor, višnje, kedrovi i breze	22+12+1+2+3+23+37+10+3+3
Porta zvečanske crkve	tuje, pačempresi i smrče	158+18+7
Dečiji vrtići (svi zajedno)	platani, javori, crvene ukrasne šljive, crveni hrastovi, pačempresi, tuje, duglazija, kedrovi, omorike, jele konkolor i crni borovi	5+5+6+4+10+10+6+4+22+10+3
Osnovna škola u Urovcima	lipe, breze, tise, divlje voće, elvodija, smrče, drenovi	7+8+3+11+1+5+4
Poljoprivredna škola	Kerleuterije, evodije, sofore, crvene ukrasne šljive	50+100+17+10
Udruženja pčelara	Kerleuterije, evodije (medonosne biljke)	60+320
Gradsko zelenilo	lipe, platani, javori, breze, sofore i divlji kesteni	18+16+13+4+3+2
UKUPNO		1690

Zabran

Planom rada za 2002 godinu (deo "Sredstva za zaštićena prirodna dobra", stavka 2) Fond je predvideo sredstva za uređenje izletničke šume i forlanda u Zabranu.

Da bi uređenje celog prostora Zabrana bilo defininisano i područje zaštićeno od propadanja (seča, gradnja, vlasništvo, pravo korišćenja i si.), na zahtev Fonda IO SO i skupština su doneli odluku o realizaciji regulacionog plana za rekreativno sportsko područje koje uključuje vašarište, prostor oko hotela i bazena, zabransku šumu i forland od Zabrana do Perila ukupne površine od cca 260 ha. Realizacija je u toku.

Angažovane su dve firme na ovom poslu, koji je podeljen u dve faze, a rok završetka je april 2003 godine. Tek nakon izrade regulacionog plana biće jasno kakvi će sadržaji biti mogući u tom području, kakva infrastruktura je neophodna (put, staze, vodovod, parkinzi) i na koji način će se to sprovesti u delo.

Početakom 2002. godine završen je i overen projekat izgradnje obaloutvrde i uređenja forlanda od Zabrana do Perila. Nakon toga, obavljeno je više razgovora sa nadležnima u Srbijavodama i Ministarstvu za poljoprivredu, deo za vodoprivredu radi realizacije projekta. Dogovoreno je u ministarstvu (sa ministrom i njegovim zamenikom) da projekat uđe u plan za realizaciju tokom 2002 godine. Međutim, do toga nije došlo zbog nedostatka sredstava u budžetu za tu namenu. Nadamo se da će posao biti pokrenut tokom 2003 godine.

U sklopu uređenja kanala za odvodnjavanje, urađen je projekat mosta (pločastog propusta) iznad Kupinca, na zabranskom putu u neposrednoj blizini postojećeg mosta, odnosno, crpne stanice. Projekat će biti realizovan u toku 2003 godine sredstvima VPC Sava.

Početakom 2002 godine završena je sanitarna seča u šumi (izvođač Srbijašume). Nakon toga sledilo je čišćenje cele šume od otpalog granja i svakojakog otpada koji je tu odlagan godinama. Radilo se o ogromnim količinama raznog materijala. Deo posečenog drveća je zamenjen odgovarajućim sadnicama u sklopu aktivnosti ozelenjavanja.

U proleće je najveći deo posla billa seča podrasta (šiblja) na prostorima koje su građani koristili za izlete i rekreaciju. U sklopu toga, očišćen je kanal za odvodnjavanje na ulazu u zabransku šumu.

Donacijom Srbijašuma i Gradskog zelenila omogućeno je postavljanje 6 kompleta klupa sa stolovima.

Tokom proleća i leta redovno je košena trava na površinama koje su građani najviše koristili, a u tu svrhu je nabavljena jedna kosačica za travu.

Na navedenim poslovima, preko omladinske zadruge, kontinuirano je bilo angažovano nekoliko fizičkih radnika, koji su veoma kvalitetno obavljali posao.

Arboretum

Planom rada za 2001 i 2002 godinu (deo "Sredstva za zaštitu i unapređenje životne sredine", stavka 8) Fond je predvideo izgradnju arboretuma, odnosno zasad sa različitim vrstama drveća koje uspevaju na ovom području i datom zemljištu (prostor između kanala Tamnave i kolubarskog nasipa). Tokom 2002 godine potpisan je ugovor sa Srbijašumama o saradnji, prikupljena je potrebna dokumentacija i saglasnosti, napravljen je projekat uređenja i sadnje. Tokom septembra i oktobra 2002 godine uređen je teren ukupne površine 1,6 ha, postavljena žičana ograda, nabavljene sadnice i izvršeno sađenje.

Majdani

Na prostoru od preko 20 Ha, iza stare ciglane, u ulici Vojvode Mišića, nalaze se napušteni "Komgrapovi" majdani. Iz dela majdana, koji pripada katastarskoj opštini Obrenovac, glina se više ne eksploatiše. Prostor je napušten, i pretil opasnost da se po obodima pojave divlje deponije smeća. Jedna takva, velika deponija, se već nalazi u napuštenom delu majdana u ataru sela Zvečka, u ulici Momčila Kalajdžića Muje.

Na X sednici Skupštine opštine Obrenovac, održanoj 19 jula 2001. godine, koja je imala temu: "Ugroženost i zaštita životne sredine", doneti su zaključci, gde se u 8. tački, kaže da treba pokrenuti projekat, za sanaciju "Komgrapovih" majdana.

Fond je tu stavku imao u planu rada za 2002 godinu (deo "Sredstva za zaštitu i unapređenje životne sredine", stavka 2) i zajedno sa Službom za zaštitu životne sredine pokrenuo posao.

Obavljen je razgovor sa direktorom "Komgrapa" o namerama Opštine da se na prostoru sadašnjih majdana podigne park šuma sa rekreacijom. Postignuta je početna saglasnost da "Komgrap" ustupi opštini zemljište, a procedura u samom "Komgrapu" je u toku.

U međuvremenu je izvađena kopija plana, vlasnički listovi parcela i izveštaj o nameni parcela prema Generalnom planu Obrenovca (Po GUP-u Obrenovca, prostor od oko 15,8 ha predviđen je za park šumu sa rekreacijom, zatim 2,4 ha za Trgovinsko - zanatski centar, saobraćajnice i IV tip stanovanja).

U sadašnjoj fazi se radi na rešavanju imovinsko pravnih odnosa. Iz prikupljenih ugovora se vidi da najveći deo zemljišta pripada "Komgrapu", deo privatnim licima, jedan mali deo Opštini. Na predlog pravobranilaštva, Izvršni odbor SO je doneo odluku o pribavljanju nepokretnosti, kako bismo nastavili sa projektom.

Mali park

Postojeći park, koga obično nazivamo „Mali park,, ili „Parkić,, nalazi se na obodu naselja Topolice, a neposredno pored doma za stara lica. Park je neuređen, sa potpunim odsustvom bilo kakve parkovske opreme, tako da služi više kao tranzitna površina, a manje za igru dece ili pasivnu rekreaciju ostalih starosnih struktura. Izgrađene pešačke površine i staze ne postoje, već samo utabane pešačke staze, koje ukazuju na sadašnji tranzitni karakter lokaliteta.

Obzirom na takvu situaciju, Fond je planom rada za 2002 godinu (deo "Sredstva za zaštitu i unapređenje životne sredine", stavka 8) predvideo sredstva za uređenje navedene površine. Izvršene su sve pripremne radnje potrebne za rekonstrukciju parka, ali nedostatak sredstava je sprečio konačnu realizaciju koja se ogleda u izradi projekta i izvođenju radova.

EKO Veliko polje - zaštićeni hrastovi

Planom rada Fonda za 2002 godinu predviđena su sredstva za zaštitu i negu grupe hrastova lužnjaka (*Quercus robur*) u Velikom polju. Sredstva su dodeljena Društvu TESLA čije se sedište i centar aktivnosti nalazi na tom području.

U cilju nege i zaštite jedinog zaštićenog prirodnog dobra u toku 2002 je urađeno sledeće:

- Organizovanje monitoring prostora odnosno permanentno praćenje svih promena na zaštićenim objektima;
- Redovno se posećivao prostor u proseku 2 puta nedeljno;
- Vodilo se računa i o prostoru koji okružuje zaštićeno dobro kako bi bila zaokružena ambijentalna sredina;
- Za edukaciju posetilaca u prostoru je eksperimentalno negovana EKO bašta sa atraktivnim egzotičnim biljem. Time je postignuto da prostor dobija nove poklonike odnosno saradnike za zaštitu prirode.
- Sezonski su angažovani stručnjaci: Šumarskog fakulteta, Šumarskog instituta, Srbijašume i Botaničke bašte "Jevremovac" u vezi sa zaštićenim dobrom;
- Urađen je program mera od naznačene ekipe stručnjaka i po njima su se u granicama mogućnosti izvodile odgovarajuće aktivnosti;
- Postavljeni su odgovarajući znaci upozorenja ali su ih neodgovorna NN lica polomila odnosno oštetila;

- Prostor u projekciji krošnje je čišćen od podrasta;
- Ceo prostor je redovno košen što je omogućilo tretiranje protiv krpelja prevashodno zbog stalnog prisustva velikog broja dece;
- Razvijena je saradnja sa stanovnicima koji gravitiraju zaštićenom prostoru čime je postignuta nužna potpora za zaštitu;
- Dinamika zaštite je usporavana već prema usporenoj dinamici priliva sredstava.

Banjska voda

Planom rada za 2002 godinu (deo "Sredstva za zaštitu i unapređenje životne sredine", stavka 10) predviđeni su poslovi na analizi banjske vode, projekat i radovi na novoj bušotini.

Cilj tih aktivnosti je da se utvrde mogućnosti intenzivne eksploatacije termomineralnih podzemnih voda u cilju sigurnog snabdevanja sportsko-turističkog plivačkog bazena i kada za terapiju u balneo-medicinskom centru u hotelu "Obrenovac". Neposredan povod za ovu ideju je sopstveno iskustvo u vezi sa eksploatacijom i korišćenjem termomineralnih voda iz sopstvenog izvorišta iz kolektora u neogenim sedimentima.

Fond je finansirao "Projekat hidrogeoloških istraživanja u cilju otvaranja izvorišta termomineralnih voda na lokaciji hotela Obrenovac i ocene njegovih rezervi". Nakon toga urađena je tehnička kontrola projekta koju je uradio Rudarsko - geološki fakultet.

Istraživanja će se izvoditi u okolini hotela "Obrenovac". Po dubini istražni prostor će se prostirati maksimalno do dubine od oko 450 m. Projektanti očekuju pozitivne rezultate istraživanja, tj. eksploatacioni kapacitet termomineralne vode od 5-10 l/s temperature oko 30 °C.

U daljem sledu poslova, Ministarstvu rudarstva i energetike je podnet zahtev za dobijanje istražnog prava, odnosno, odobrenje za istraživanje po urađenom projektu. Po dobijanju dozvole moći ćemo da pređemo na otvaranja izvorišta.

Napominjemo da je Fond kod spomenutog Ministarstva konkurisao za sredstva potrebna za otvaranje izvorišta, ali ih nije dobio.

Bunari u MZ

Početak 2002 godine odobrena su sredstva i izvršeno je čišćenje, izmuljivanje i opremanje odgovarajućim pumpama (hidroforima) nekoliko seoskih bunara.

U cilju obezbeđivanja pitke vode u MZ Orašac, kod škole i MZ Trstenica, u krugu Doma, izvršeno je čišćenje i produbljivanje bunara. Nabavljeni su i priključeni hidrofori i ozidane - popravljene hidroforske kućice. Nakon radova izvršena je dezinfekcija i angažovan Gradski zavod za zaštitu zdravlja da proveri ispravnost vode za piće. Ustanovljeno je da je voda ispravna.

Zbog nedostatka sredstava taj posao nije urađen u Stublinama na dva bunara, nadamo se da ćemo taj posao uraditi početkom 2003 godine.

Klizišta

Obzirom da se o ugroženim i devastiranim područjima naše opštine dosta govori, a da pri tome nije tačno utvrđeno šta se pod tim pojmovima podrazumeva smatrali smo da je dobro da se uradi program "Istraživanja i izrade katastra svih pojava klizišta na teritoriji opštine Obrenovac, sa predlogom daljih mera (sanacije)"

Ovaj program tačno ukazuje na klizišta, kojih na području naše opštine ima dosta (Barič, Mislođin, Jasenak, Konatice, M. Moštanica i Draževac). U budućem periodu bi sva ova i druga klizišta trebalo sanirati i dalje pratiti uspešnost primene sanacionih

zahvata.

Vodovod Barič

Jedan od najskupljih poslova koje je tokom 2002 godine trebalo da uradi Fond je rekonstrukcija, revitalizacija i nadgradnja postojećeg postrojenja za tretman vode za piće u Bariču. To bi znatno olakšalo tešku situaciju koju smo imali u pogledu snabdevanja stanovništva opštine pijacom vodom. Početkom 2002 godine je vođeno više razgovora na tu temu.

Dana 28-februara-2002, održan je sastanak u prostorijama "Prva Iskra" u Bariču na kome su prisustvovali: predsednik SO Obrenovac, Petar Knežević, dipl. inž. maš., predsednik Izvršnog odbora SO Obrenovac, Svetozar Dobrašinović, dipl. inž. maš., direktor direkcije za građevinsko zemljište Obrenovca, Ljubiša Damjanović, dipl. inž. maš., predstavnici "Prve Iskre" iz Bariča, zamenik sekretara Sekretarijata za ekologiju grada Beograda, Milutin Komanović, prof., profesor Mileta Perišić, dipl. inž. tehnol., Vlado Petkovski, dipl. inž. el.

Postignut je dogovor da se pristupi realizaciji sredstvima Fonda (u planu za 2002 godinu deo „Vanredne potrebe“, stavka 6). Nakon tendera i odluke stručne komisije, sklopljen je ugovor sa firmom Drago projekt iz Novog Beograda kao najpovoljnijom, te je ona dobila posao za sprovođenje pripremnih radova i podloga za izradu tendera za rekonstrukciju, revitalizaciju i nadogradnju fabrike za tretman vode za piće u Bariču, što je završeno aprila 2002 godine.

Nakon toga, došlo je do problema unutar Prve iskre iz Bariča, čije je postrojenje vlasništvo, pa je dalji posao u potpunom zastoju. Nadamo se da će tokom 2003 godine biti moguće da se postrojenje za tretman vode za piće pripremi da bude u funkciji snabdevanja građana pijacom vodom.

Toksikološka karta Obrenovca

S obzirom na ogromno zagađenje na teritoriji opštine, očigledno je, da se nešto mora hitno preduzeti radi sprečavanja kontinulano-ulaznog procesa, degradacije životnih uslova i naglih promena u živom svetu i celokupnom ekosistemu područja. Jedan od prvih koraka je, svakako, izrada toksikološke karte/mape kojom će se utvrditi kontaminacija i ugroženost pojedinih lokaliteta i mesta na području Obrenovca i koliko je to moguće pravac prostiranja i izvori konkretnih oblika zagađenja.

Značaj toksikološke karte je višestruk i ogleda se kroz gotovo sve strukture života od zdravstvene zaštite ljudi, prevencije oboljenja, prevencije ekoloških katastrofa, zaštite postojećih ekosistema i biodiverziteta okoline, sanacije posledica kontaminacije i njene prevencije gde je to moguće, stvaranja takozvanih zelenih zona i njihovog markiranja. Ona takođe omogućava i određivanje takozvanih crvenih zona na ispitivanom području, tj. lokaliteta sa visokim stepenom kontaminacije i njihovoj lokalizaciji i sanaciji. Primena ovakvih karata je značajna i njihovo postojanje je bitan preduslov za mnoge uobičajene aktivnosti ljudi koji žive i prolaze kroz ispitivano područje.

Iz gore navedenih razloga Fond je angažovao kao izvođača za izradu toksikološke karte „Centar za multidisciplinarne studije Univerziteta u Beogradu“. Rok za završetak posla je jul 2003 godine.

Ratari (osoka)

Planom rada za 2002 godinu (deo "Sredstva za zaštitu i unapređenje životne sredine", stavka 2) predviđena su sredstva za projekat rešavanja problema akumuliranja i odlaganja osoke svinjarske farme u Ratarima. Radi se o dugogodišnjem zanemarivanju obaveza koje AD Dragan Marković ima prema

održavanju tog dela postrojenja i teškom ekološkom problemu koji je zbog toga nastao (podsećamo na pomor ribe u kanalu zbog izlivanja osoke 23.04.02. godine).

Tokom 2002 godine obavljeno je više razgovora sa pojedincima i relevantnim institucijama koje bi mogle da pomognu u rešavanju ovog problema. Mišljenja smo da najbolje rešenje imaju stručnjaci sa Tehnološko - metalurškog fakulteta koji bi to rešili u tri faze:

I faza - Idejni projekat sanacije otpadnih voda sa farme

II faza - projektovanje infrastrukture (taložnika, rekonstrukcija bazena i projektovanje aerobno-anaerobnih reaktora)

III faza - revitalizacija lagune, upotrebom akvatične biomase.

U ovaj posao svakako bi, bar u završnoj fazi morao da se uključi i vlasnik, odnosno, AD Dragan Marković. Zbog nedostatka sredstava u 2002 godini nije bilo moguće da se navedeno ostvari, ali svakako to treba uraditi u 2003 godini.

Ovom prilikom napominjemo da opština mora da utiče na AD Dragan Marković u smislu da ne sme biti privatizacije ovog preduzeća bez obaveze novog vlasnika da reši postojeći problem.

Zaštita i unapređenje zdravlja dece

Planom rada za 2002 godinu, deo „Zaštita i unapređenje zdravlja dece“ stavke 1-3 predviđeno je učešće Fonda u projektima unapređenja i kontrole zdravstvenog stanja dece i stanovništva u opštini.

U okviru saradnje sa Domom zdravlja, Fond je nabavio dva aparata spirometerski dijagnostički sistem CHESTGRAPH HI-101 (1 za ATD), kasete za rentgen filmove i PC računar.

Osim toga urađen je projekat „Dijagnostika i evidencija asthmatične školske dece na teritoriji SO Obrenovac“. Pregledima je obuhvaćeno oko 700 dece. Rukovodilac projekta je dr Bane Nestorović. Kompletan izveštaj i analiza očekuje se početkom 2003 godine.

Poljoprivredna škola

Na osnovu plana rada Fonda za ekologiju opštine Obrenovac za 2002 godinu, poglavlja „Sredstva za zaštitu i unapređenje životne sredine“, stavke 1 (Program zdrave hrane kroz projekat oglednog staklenika za poljoprivrednu školu; analiza zemljišta (instrumenti)) i Odluke UO Fonda za ekologiju opštine Obrenovac sa XIV sednice, nabavljen je i predat na upotrebu instrument pH metar i hemikalije koje su potrebne za rad sa istim Poljoprivredno hemijskoj školi Obrenovac.

Reka Sava

Na osnovu plana rada Fonda za ekologiju opštine Obrenovac za 2002 godinu, poglavlja "Sredstva za zaštitu i unapređenje životne sredine" stavke 6 (Projekti učešća u regionalnoj i međunarodnoj saradnji na zaštiti životne sredine), Fond je u saradnji Ministarstva trgovine, turizma i usluga Republike Srbije, Turističke organizacije Srbije i Privredne komore Srbije - Grupacije za nautičku privredu i turizam (NATUS) Odbora za turizam i ugostiteljstvo učestvovao u organizaciji istraživačke akcije "Sava 2002."

Osnovni cilj istraživanja je prikupljanje podataka iz oblasti nautike, turizma, hidrogeografije i drugih oblasti bitnih za stavljanje prirodnih, kulturnih i materijalnih resursa Posavine u funkciju intenzivnog razvoja nautičkog, lovnog, ribolovnog, ekološkog i drugih srodnih vidova turizma.

Podaci se na osnovu postojeće klasifikacije sakupljaju iz sledećih oblasti:

- hidrogeografija,
- nautika,
- rad urgentnih službi,
- snabdevanje,
- kulturno i istorijsko nasleđe,
- ribolov,
- lov,
- ugostiteljstvo,
- smeštajni kapaciteti,
- sport i rekreacija.

Istraživanjem se prikupljaju podaci značajni za izradu:

- analize stanja u oblasti uslova za razvoj turizma na Savi
- fotodokumentacije Save
- multimedijalnog CD roma
- promotivnog DVD filma
- atlasa Save za nautički turizam

Reka Kolubara

Početakom 2002 godine završen je značajan projekat o zaštiti reke Kolubare koji je urađen uz finansijsku podršku Ministarstva za zaštitu životne sredine (ranije Uprave za zaštitu životne sredine) i Ministarstva zdravlja republike Srbije.

Značaj istraživanja se ogleda u činjenici da je duž toka reke Kolubare locirano više naselja među kojima su i četiri grada: Valjevo, Ljig, Lazarevac i Obrenovac. Pored toga što ima veliki uticaj na kvalitet vode za piće za stanovnike ovih naselja, Kolubara, na žalost, predstavlja i kolektor za razne otpadne ili neprečišćene industrijske i komunalne vode.

Ovim projektom urađena je detaljna evidencija zagađivača i zagađujućih materija Kolubare koja je neophodna za praćenje stanja, planiranje, projektovanje i preduzimanje mera za zaštitu životne sredine. Na osnovu navedenih istraživanja i svetskih iskustava u ovoj oblasti biće utvrđen Program o sanaciji i rekultivaciji reke Kolubare.

Osim gore navedenog Fond je pomogao štampanje knjige, magistarskog rada Mr Slavoljuba Dragičevića pod nazivom "Erozija u slivu Kolubare".

Kao krajnji rezultat gore pomenutih poslova, 17.12.02. godine održano je zapaženo i posećeno predavanje sa prezentacijom podataka, u maloj sali Doma kulture.

OSTALI POSLOVI

TENT (Projekat rešavanja problema emisije i odlaganja pepela iz TENT-a Obrenovac)

Rešavanje problema lošeg funkcionisanja dela postrojenja TENT, konkretno deponija pepela, nije u direktnoj ingerenciji Fonda. Uprkos tome, svesni činjenice da cela opština trpi posledice takvog stanja, Fond je učestvovao u ostvarenju "Projekta rešavanja problema emisije i odlaganja pepela iz TENT-a Obrenovac".

Veliki pritisak i težnju da se problem pokrene sa mrtve tačke i konačno reši pokazale su NVO, posebno "Grabovac-Obrenovac", a organizator niza sastanaka bila je Služba za zaštitu životne sredine opštine Obrenovac.

Hronološki gledano stvari su se odvijale na sledeći način:

- Dana 25.2.2002. godine na TENT A je održan sastanak kome su bili prisutni

predstavnicima TENT, opštinske uprave i zainteresovanih MZ (Grabovac, Skela, Ušće, Dren i Ratari). Cilj ovog sastanka je bio da se predstavnici mesnih zajednica, koji se nalaze na obodu deponija, upoznaju sa dosadašnjim merama koje je TENT preduzela u cilju poboljšanja kvaliteta životne sredine, i merama koje namerava da preduzme u budućnosti.

- Dana 25.3.2002. godine održan je sastanak u prostorijama TENT, na kome su bili prisutni predstavnici gradske uprave, (sekretarijata za zaštitu životne sredine i sekretarijata za inspekcijske poslove), rukovodstvo TENT, predstavnici SO Obrenovac i predstavnici MZ Grabovac, Skela, Dren, Ušće i Ratari. Cilj ovog sastanka je bio dogovor sa rukovodstvom TENT, predstavnicima SO Obrenovac, predstavnicima MZ i Gradske uprave, o saradnji na rešavanju aktuelnih problema zagađenja životne sredine od rada TENT i merama koje se preduzimaju i planiraju u cilju podizanja kvaliteta životne sredine; upoznavanje sa projektom rešavanja problema emisije i odlaganja pepela iz TENT Obrenovac, čiji su autori, grupa eksperata, a koji je podržan od gradske Uprave za zaštitu životne sredine
- Dana 15. 5. 2002. godine održan je sastanak na kome su bili prisutni predstavnici državne uprave, rukovodstvo TENT, i predstavnici MZ Ušće, Grabovac, Skela, Dren i Orašac. Tema sastanka je bila analiza stanja životne sredine u okolini TENT, pregled šta je realizovano od predhodnog sastanka do sada i problemi u mesnim zajednicama koje se nalaze u neposrednom okruženju objekata TENT
- Dana 16.9.2002. godine u prostorijama TENT A u Obrenovcu, održan je treći redovni sastanak predstavnika državne uprave, TENT i MZ na obodu pepelišta. Tom prilikom je konstatovano da je stanje na pepelištima nezadovoljavajuće, i da je potrebno hitno sazvati sastanak na višem nivou, kako bi se problem zagađenja životne sredine od strane TENT resio. Naglašen je akcident koji se dogodio 29. avgusta 2002. godine, izveštaj GZZZ je ukazao na veliko zagađenje vazduha. Najavljeno je da će služba podneti krivičnu prijavu protiv odgovornih lica TENT-B, što je i učinjeno 17.09.02. godine.
- Dana 9.10.2002. god. u prostorijama TENT B održan je sastanak kome su prisustvovali predstavnici Državne uprave, EPS, TENT, ekspertskog tima, mesnih zajednica, NVO i medija. Cilj ovog redovnog sastanka je analiza problema, pregled šta je urađeno i šta treba uraditi na deponijama, da bi se poboljšao kvalitet životne sredine. Jedan od zaključaka je da treba sazvati sastanak na višem nivou, kako bi se ubrzalo rešavanje problema građana. Na ovaj sastanak bi trebalo pozvati i resorne ministre, predstavnike EPS i novinare.
- Beograd, 15. novembar 2002. godine - Anđelka Mihajlov, ministar za zaštitu prirodnih bogatstava i životne sredine Vlade Republike Srbije, razgovarala je sa delegacijom SO Obrenovac sa predsednikom SO Petrom Kneževićem na čelu, o problemima vezanim za aerozagađenje i sanaciju deponije pepela u Obrenovcu. Na sastanku je zaključeno da nagomilani problemi moraju da se rešavaju korak po korak u skladu sa finansijskim mogućnostima i bez vremenskih ograničenja od strane TE Nikola Tesla, a po preporukama koje je ekspertski tim dao u projektu koji je ministarstvo finansiralo. Ministarstvo je spremno da finansijski podrži izradu lokalnog ekološkog akcionog plana Obrenovca, koji je preduslov za dobijanje finansijske pomoći od međunarodnih donatora, a realno je očekivati da se problemi zagađenja

životne sredine Obrenovca rese u periodu od tri do pet godina. Sastanku su prisustvovali i zamenik generalnog direktora EPS-a Vladimir Đorđević sa saradnicima, generalni direktor JP TENT Boško Buha sa saradnicima, predstavnik Ministarstva za rudarstvo i energetiku Petar Maksimović, Milutin Komanović, predstavnik Skupštine grada Beograda i ekspertska ekipa Projekta sanacije deponije TENT-a.

Kao rezultat svih navedenih sastanaka i dogovora moglo bi se navesti sledeće:

- Iskopano je nekoliko drenažnih bunara, čišćenje obodnih kanala je skoro završeno, osposobljeni su hidrocikloni, i završen obodni nasip. Površina vodenog ogledala je povećana, i uskoro će dostići svoj maksimum, obodni nasip se prekriva humusom i zatravljuje.
- U narednom periodu se planira, da se potpuno osposobi projektovana oprema i tehnologija. To podrazumeva da se završi iskop drenažnih bunara, da se postavi drugi prsten topova za kvašenje i svi drugi poslovi predviđeni projektom. Za ove poslove i tekuće održavanje biće potrebno oko 100.000.000 dinara.
- Ugovorena je sadnja 5.000 topola za novembar 2002. godine
- Na TENT-A se očekuje prelazak sa kasete 3. na kasetu 1. Za ovaj poduhvat i tekuće održavanje u 2002. i 2003. godini biće potrebna sredstva, procenjena na oko 180.000.000 dinara.
- Radi se na promeni tehnologije otpeljeljivanja.

Trenutni prioriteti su sanacija i dovođenje pepelišta u projektovano stanje, rekonstrukcija i zamena elektrofiltera. Zatim se treba rešavati problem emisije SO₂, čije vrednosti prevazilaze evropske i jugoslovenske norme. Azotovi oksidi, iako su iznad maksimalno dozvoljenih koncentracija, nisu toliki problem, i oni će biti rešeni zajedno sa problemom odsumporavanja.

Kanali za odvodnjavanje podzemnih voda

Tokom rada (Kupinac, Zabran, regulacioni plan Zabran, obaloutvrda na Savi...) Fond je na više načina dolazio u dodir sa problematikom vezanom za podzemne vode. Obzirom na geografski položaj naše opštine i karakteristike terena potrebno je posvetiti znatno veću pažnju postojećoj kanalskoj mreži (prema nekim podacima radi se o skoro 400 km kanala). Dobar deo kanala je u lošem stanju, a najuređeniji deo mreže u zabrežanskim livadama skoro da nije u funkciji zbog nezavršenih radova u delu vašarišta i Zabrana, uključujući i postojeću crpnu stanicu.

Početkom 2001 i početkom 2002 godine obavljani su razgovori sa stručnjacima iz investicija HE Đerdap koji ima ozbiljne finansijske obaveze u vezi regulacije otvorenih (rečnih) i zatvorenih (kanalskih) voda. Osim toga postoji i solidna saradnja sa VPC Sava (organizaciona jedinica Srbijavoda, zadužena za sliv reke Save) koja takođe ima obaveze da održava i gradi kanalsku mrežu u cilju zaštite od podzemnih voda.

U toku su dogovori sa stručnjacima iz HE Đerdap i VPC Sava na realizaciji rekonstrukcije spojnog kanala od Tamnave do fekalnog kolektora u Topolicama, dogradnje kanala u Zabranu (ceva 800 m), spuštanja nivoa usisa crpne stanice u Zabranu (ceva 70 cm) i izgradnje mosta preko Kupinca u Zabranu. Sve to u cilju obaranja nivoa podzemnih voda na području od Belog polja, preko vašarišta, Topolica, prostora oko hotela i bazena, do Zabrežja i zabrežanskih livada.

Ovom prilikom ukazujemo na neophodnost da u SO ili JP za izgradnju bude zaposlen barem jedan stručnjak koji bi tretirao gore spomenutu problematiku. To bi

vodilo boljem i bržem rešavanju problema vezanih za podzemne vode i kanalsku mrežu na teritoriji naše opštine.

Uređenje i opremanje poslovnog prostora Fonda

Početakom 2002 godine urađeni su svi neophodni poslovi na uređenju poslovnog prostora Fonda.

Poslovni prostor:

- krečenje spolja i iznutra,
- popravka i zamena dotrajale stolarije, farbanje
- izrada i montaža zaštitnih rešetki na prozorima i ulaznim vratima
- delimična popravka krova i čišćenje i farbanje oluka
- pregled i popravka električne instalacije (uključujući i zamenu sijalica)
- kontrola i popravka vodovodne i kanalizacione mreže (ventili, slavine, kotlići)

Oprema za poslovni prostor:

- nameštaj (itison, radni i konferencijski stolovi i stolice, ormani, čiviluci, čajna kuhinja, protočni bojler, frižider i usisivač)
- telefonski aparati, faks i telefonska centrala
- kompjuterska oprema (2 kompleta)

Tehnička oprema:

- kosačica za travu
- kamera
- kuka za Ladu Nivu

Plaćanje UO i NO Fonda:

tokom 2002 godine Fond je plaćao rad predsednika i članova UO i NO Fonda. Svi članovi UO su plaćeni po 3.000,00 dinara mesečno osim za mesece jul i avgust. UO se tokom 2002 godine sastao 13 puta.

Članovi NO su plaćeni po 3.000,00 dinara po sednici, a održane su 4 sednice 2002 godine.

Time je postignuta apsolutna posećenost sastanaka, veće i kvalitetnije delovanje UO i ažurno delovanje NO. Iako je bilo u planu, plaćanje direktora Fonda nije još rešeno.

Marketing:

Za upoznavanje građana sa radom Fonda iskorišćene su mogućnosti koje nude Radio Obrenovac i RTV MAG. Sa JP za informisanje i RTV MAG sklopljen je ugovor o saradnji koji su obezbedili pravovremeno i detaljno informisanje građana o radu Fonda.

Osim toga, na podizanju informisanosti o stanju životne sredine u Obrenovcu veoma je doprineo film "Obrenovac scenario za katastrofu" koji je prikazan u bioskopskoj sali doma kulture i na RTS (02.12.02. godine). Film smo preneli na CD-ROM u srpskoj i engleskoj varijanti, tako da je postao još dostupniji široj javnosti. U ovom trenutku to je jedini materijal koji bilo ko sa teritorije opštine Obrenovac može da ponudi kao prezentaciju stanja na teritoriji opštine, u ovom slučaju sa ekološkog aspekta.

Ekološka redakcija RTS je u više navrata emitovala priloge inspirisana delovanjem Fonda i NVO iz Obrenovca (pomenuću samo 07.12.02. prilog o arboretumu). Isto se

odnosi i na DTV, dela nezavisne TV mreže.

Dalje, Fond ima internet sajt na adresi www.ekofond.org.yu gde su prezentovane sve relevantne informacije o delovanju Fonda. Tu se mogu naći detaljne informacije o organizovanju Fonda, planu rada, projektima na kojima se radi, dodeli sredstava (kome i koliko) i mnogim drugim.

Ovakav način rada je doprineo da se o Fondu za ekologiju opštine Obrenovac zna izvan granica Beograda. U prilog tome ide činjenica da su predstavnici nekoliko srpskih opština (napr. Bor, Paraćin, Svilajnac, Ub) dolazili da se upoznaju sa radom i organizacijom Fonda, kako bi u svojim opštinama organizovali slične aktivnosti.

PROBLEMI

Jedan od najvećih problema je neredovni priliv sredstava koja bi u vidu mesečne rente trebalo da, po Zakonu, uplaćuje TENT, odnosno, EPS. Održani su brojni sastanci i razgovori na tu temu kako u TENT i EPS, tako i u Ministarstvu energetike, ali bez uspeha. Iz Fonda su slata obaveštenja i upozorenja nebrojeno puta na adrese u TENT, EPS, ministarstva finansija, životne sredine i energetike, upravnim odborima TENT i EPS, ali sve je ostalo bez odgovora.

Dana 03.12.2002. godine, prilikom dolaska ministra za rudarstvo i energetiku u radnu posetu SO Obrenovac, dogovorili smo se da se formira grupa u kojoj su Darko Dimitrijević, Vladimir Stamenović i finansijski direktor EPS, koja bi trebalo da nađe rešenje po pitanju duga EPS prema Fondu.

Napravljen je predlog izmene "Zakona o plaćanju i usmeravanju sredstava naknade za korišćenje dobara od opšteg interesa u proizvodnji električne energije i proizvodnje nafte i gasa" kako bi poslovanje Fonda bilo lakše i primerenije stvarnom životu i potrebama. Predlog je upućen resornom ministarstvu. Prema najnovijim informacijama (novembar 2002. godine), navedeni zakon će postati deo novog seta zakona koji će tretirati energetiku i zaštitu životne sredine.

Zbog još uvek nejasne mogućnosti namene dodeljenih sredstava korisnicima, Fond je tražio tumačenje Zakona od Ministarstva za zaštitu životne sredine, Ministarstva finansija, Ministarstva za rudarstvo i energetiku i Zakonodavnog odbora skupštine Srbije.

Konačno početkom decembra 2002 godine stiglo je tumačenje Zakona iz Ministarstva za rudarstvo i energetiku, koje je korišćeno prilikom kreiranja nacrtu Plana rada Fonda za 2003 godinu.

**FINANSIJSKI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
ZA PERIOD I-XII 2002. GODINE**

1. Fakturisani prihodi		
a. TENT renta za 2002. godinu	43.383.284,20	
b. Kamata TENT (do 31.08.02.)	15.038.887,73	
		Svega (a+b): 58.422.171,93
2. Naplaćeni prihodi		
a. TENT	21.100.000,00	
b. Budžet SO Obrenovac (eko taksa)	563.652,90	
c. Skupština grada Beograda	1.470.000,00	
d. Osiguranje Dunav (premija)	4.147,20	
		Svega (a+b+c+d): 23.137.800,10
3. Ukupni rashodi (bez amortizacije), specifikacija u prilogu		
		Svega: 21.877.333,71
4. Potraživanja		
a. TENT do 01.01.2002.	51.212.556,09	
b. TENT u 2002.	58.422.171,93	
c. Plaćeno u 2002.	21.100.000,00	
d. Ukupno dug do 31.12.2002.	88.534.728,02	
5. Obaveze 31.12.2002.	546.608,00	
Više plaćeno A.D. Dragan Marković	505,00	
Obaveze iz 2002 koje dospevaju u 2003.	4.579.000,00	

<i>R. br.</i>	<i>Opis troškova</i>	<i>Iznos</i>
1	Troškovi materijala	55.488,99
2	Troškovi rezervnih delova	5.910,00
3	Troškovi inventara	11.404,58
4	Troškovi kancelarijskog materijala	60.293,60
5	Troškovi potrepština za decu (igračke, lekovi)	70.104,29
6	Troškovi goriva	76.462,50
7	Troškovi naknada za UO i NO Fonda	382.144,00
8	Rashodi za nabavljena osnovna sredstva	615.496,04
9	Troškovi transportnih usluga	125.664,00
10	Troškovi PTT	78.742,23
11	Troškovi na tekućem održavanju	11.580,00
12	Troškovi reklame i propagande	225.420,24
13	Troškovi komunalnih usluga	8.721,76
14	Troškovi reprezentacije	75.667,06
15	Troškovi premija osiguranja	37.184,85
16	Troškovi provizije ZOP, porez na fin. transakcije	113.856,41
17	Troškovi knjigovodstvenih usluga	48.600,00
18	Troškovi usluga omladinske zadruge	631.358,86
19	Troškovi ostalih usluga	93.583,90
20	Troškovi za takse	6.110,00
21	Troškovi oglasa	6.912,00
22	Rashodi po ugovorenim obavezama iz plana za 2002	18.931.699,81
23	Rashodi iz ranijih godina	204.928,59
UKUPNO:		21.877.333,71

NAPOMENA: primerak ovog izveštaja biće dostavljen Vladi Republike Srbije

Obrenovac, 31.12.2002. godine

Obrađivač: Fond za ekologiju opštine Obrenovac

Prethodno mišljenje: Savet za nauku, kulturu, sport i ekologiju SO Obrenovac

Predlagač: Izvršni odbor SO Obrenovac

Usvaja: SO Obrenovac